

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Зависног предузећа "Електро Добој" а.д. Добој
за период 01.01-31.12.2018. године**

Број: РВ059-19

Бања Лука, 17.12.2019. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	4
	Извјештај о ревизији усклађености.....	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	7
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	9
	1. Увод.....	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	10
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	14
	6. Финансијски извјештаји.....	14
	6.1. Биланс успјеха	15
	6.1.1. Приходи.....	15
	6.1.2. Расходи	16
	6.1.3. Финансијски резултат.....	20
	6.2. Биланс стања.....	20
	6.2.1. Актива	20
	6.2.2. Пасива.....	26
	6.2.3. Ванбилансна евиденција	31
	6.3. Биланс новчаних токова	32
	6.4. Временска неограниченост пословања	32
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	32
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	33

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Зависног предузећа "Електро Добој" а.д. Добој који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају, Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду, Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине и Извјештај о промјенама на капиталу са стањем на дан 31. децембар 2018. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извјештаји Зависног предузећа "Електро Добој" а.д. Добој, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200 - 1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачкама 6.1.1, 6.1.2. и 6.2.1.2. извјештаја:

Краткорочна потраживања и финансијски резултат текућег периода су потцијењени у износу од 2.156.541 КМ (респективно), док су прецијењени расходи по основу исправке вриједности потраживања у истом износу, јер су на дан биланса исправљена потраживања чији је рок наплативости краћи од 12 мјесеци, што није у складу са Правилником о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске".

Такође, на дан биланса, прецијењени су вриједност краткорочних потраживања, приходи од наплаћених отписаних потраживања и финансијски резултат текућег периода у износу од 312.905 КМ (респективно), јер су по одлукама о отпису потраживања из 2018. године, отписана потраживања евидентирана у корист прихода умјесто на терет рачуна купаца и исправке вриједности, што није у складу са чланом 48 а) Правилника о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске".

Као што је наведено под тачкама 6.1.2, 6.2.1.1. и 6.2.2.3. извјештаја:

Због неевидентирања обавеза према начелу настанка пословног догађаја потцијењена су средства у припреми у износу од 183.926 КМ, трошкови доприноса у износу од 4.019 КМ, обавезе из пословања у износу од 258.305 КМ, обавезе за доприносе у износу од 4.019 КМ, а прецијењени су резултат ранијих година у

износу од 57.169 KM, трошкови производних услуга у износу од 611 KM и обавезе за порез на додату вриједност у износу од 17.009 KM.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.3. извјештаја:

Разграничени приходи и примљене донације су прецијењени у износу од 3.150.904 KM, а финансијски резултат ранијег периода потцијењен у истом износу, јер није извршено укидање одложених прихода од донација истовремено са обезвређењем средстава у припреми финасираних из донација, што није у складу са чланом 73. став (2) Правилника о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске" и параграфом 17. MPC 20 – Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи.

Као што је наведено под тачком 6.2.3. извјештаја:

У ванбилансној евиденцији није исказана туђа имовина која се користи и гаранције преузете кроз поступке јавних набавки, што није у складу са чланом 62. и Прилогом 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Поред наведеног, у Билансу стања (извјештај о финансијском положају) на дан 31.12.2018. године није презентована ванбилансна актива/пасива, што није у складу са чланом 6. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.3. извјештаја:

Биланс новчаних токова није сачињен у складу са чланом 11. став (6) и 19. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и MPC 7 – Извјештај о токовима готовине, због тога што у приливима готовине по основу наплаћених потраживања, као и примљених аванса од купаца није исказан наплаћени ПДВ (улазни), кроз одливе по основу исплата добављачима није исказан плаћени ПДВ (излазни) и није исказан порез на додату вриједност плаћен Управи за индиректно опорезивање БиХ у току 2018. године.

Као што је наведено под тачком 6.6. извјештаја:

У Напоменама уз финансијске извјештаје за период 01.01-31.12.2018. године нису дијелом објелодањене информације о судским споровима, ванбилансној евиденцији и промјенама на ревалоризационим резервама које су настале у периоду извјештавања.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањено је да су финансијски извјештаји Зависног предузећа "Електро Добој" а.д. Добој састављени под претпоставком да ће Друштво наставити своје пословање у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2018. године Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању цјелокупног нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о овим питањима. Осим питања

описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом одредили смо да нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје. Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја. Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене. Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износивању и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 17.12.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Зависног предузећа "Електро Добој" а.д. Добој за 2018. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Зависног предузећа "Електро Добој" а.д. Добој за 2018. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Код провођења процедура јавних набавки у 2018. години нису поштоване одредбе Закона о јавним набавкама у дијелу усклађености планирања јавних набавки у периоду важења оквирног споразума са финансијским планом, оцјењивања понуда и избора одговарајућег поступка јавне набавке (отворени, конкурентски и директни поступци), док су за одређене набавке закључени уговори на основу предметних оквирних споразума и набављене робе и радови у већим количинама од количина предвиђених понудом и оквирним споразумом.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Зависног предузећа "Електро Добој" а.д. Добој обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних

неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Зависног предузећа "Електро Добој" а.д. Добој.

Бања Лука, 17.12.2019. године

Главни ревизор
Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши сходно Правилнику о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) завршене инвестиције књиговодствено ставе у употребу сходно члану 17. Правилника о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске" и процедури дефинисаној у пословном процесу Г – Пројектовање, инвестиције и изградња електроенергетских објеката;
- 3) приликом процјене наплативости потраживања досљедно примјењује Правилник о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске";
- 4) трошкови накнада по основу уговора о дјелу; средства код "Бобар банке" а.д. Бијељина – у ликвидацији; резерве настале по основу ревалоризације капитала из ранијег периода; пренос раније остварених позитивних ефеката ревалоризације за износ обрачунате амортизације сталних средстава евидентирају сходно члану 16, 24, 25. став (2), тачка 4), 41. став (10) и 43. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 5) обавезе признају на обрачунској основи сходно члану 66. став (3) Правилника о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске" - пречишћени текст и параграфу 27 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја;
- 6) приходи од донација признају сходно члану 73. став (2) Правилника о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске" - пречишћени текст и параграфу 17. МРС 20 – Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи;
- 7) ванбилансна евиденција исказује сходно члану 62. и Прилогу 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и члану 6. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 8) Биланс новчаних токова сачињава сходно Правилнику о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и МРС 7 – Извјештај о токовима готовине;
- 9) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације сходно захтјевима МРС.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) интерним актима утврде нормативи потрошње горива за превозна средства и радне машине и дефинишу критеријуми застарјелости залиха, с циљем њихове процјене и свођења на реалну вриједност;
- 2) набавке роба, услуга и радова врше у складу са Законом о јавним набавкама, Правилником о поступку директног споразума, Упутством за припрему модела тендерске документације и понуда, а објављивање информација о проведеним поступцима у складу са Упутством о објави основних елемената уговора и измјенама уговора;
- 3) планирање и реализација плана јавних набавки усклађује са планом пословања и финансијским планом којим су обезбијеђена средства.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

Као критеријуме код ревизије усклађености пословања користили смо сљедеће прописе:

- Закон о јавним предузећима;
- Закон о привредним друштвима;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о порезу на добит;
- Закон о порезу на доходак;
- Закон о доприносима;
- Закон о посебном доприносу за солидарност;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида;
- Закон о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености;
- Закон о раду;
- Закон о Фонду солидарности за дијагностику и лијечење обољења, стања и повреда дјете у иностранству;
- Закон о концесијама;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- Уредба о условима и плаћању готовим новцем;
- Правилник о примјени Закона о порезу на добит;
- Правилник о примјени Закона о порезу на доходак;
- Колективни уговор Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" од 13.09.2017. године.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеној РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Зависно предузеће "Електро Добој" а.д. Добој (у даљем тексту: Друштво) је привредно друштво у већинском државном власништву које послује у оквиру Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске", Матично предузеће, акционарско друштво, Требиње (у даљем тексту: Матично предузеће). Рјешењем Основног суда у Добоју од 19.05.2005. године извршена је промјена облика организовања којом је Друштво као јавно предузеће прешло у акционарско друштво, а рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Добоју од 17.10.2012. године извршен је упис усклађених аката са одредбама Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13 и 100/17) и усклађивање дјелатности са Законом о класификацији дјелатности и регистру пословних субјеката по дјелатности у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 74/10).

Основна дјелатност Друштва је дистрибуција и снабдијевање купаца електричном енергијом.

Органи Друштва су: Скупштина акционара, Надзорни одбор и Управа коју чине директор и извршни директори.

Друштво према критеријумима из члана 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 94/15) сврстава се у велика предузећа, а пословање обавља преко рачуна отворених код пословних банака у домаћој валути.

Сједиште Друштва је у Добоју, у Улици Николе Пашића 77. Својом дјелатношћу покрива простор добојске регије, односно Града Добој и седам општина: Брод, Дервента, Модрича, Шамац, Теслић, Вукосавље и Петрово. Снабдијева електричном енергијом око 90.000 потрошача.

У току је провођење активности реструктурирања дистрибутивних предузећа и успостављања јавног снабдјевача.

Међусобни економски односи између Друштва и Матичног предузећа регулисани су Уговором о међусобним економским односима закљученим 26.01.2010. године (са измјенама и допунама из 2012. и 2017. године).

У складу са чланом 20. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 98/05 и 20/14), Главној служби за ревизију јавног сектора Републике Српске су 27.12.2019. године достављене Примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Зависног предузећа "Електро Добој" а.д. Добој за период од 01.01–31.12.2018. године, број РВ059-19 од 17.12.2019. године.

Наведене примједбе су достављене у законом прописаном року за достављање примједби. Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је са дужном пажњом размотрила изнесене примједбе на мишљење о финансијским извјештајима и на мишљење о усклађености пословања и оцијенила да су таквог карактера да не могу утицати на налазе и закључке, нити на дато мишљење.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут проводи финансијску ревизију Друштва.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и функционисање система интерних контрола Друштва дефинисани су актима: Статутом; Уговором о међусобним економским односима у Мјешовитом Холдингу "ЕРС"; Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста; Правилником о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске" - пречишћени текст (у даљем тексту: Правилник о рачуноводственим политикама); Правилником о јавним набавкама; Правилником о интерној ревизији; Етичким кодексом; Кодексом пословног понашања запослених; Одлукама и рјешењима регулаторних тијела; Одлукама и рјешењима Владе Републике Српске; Правилником о канцеларијском и архивском пословању; Пословником о интегрисаном систему менаџмента (IMS)-IM-00-001; Одлуком о коришћењу службених возила, употреби мобилних телефона и средстава репрезентације и други.

Основи унутрашње организације дефинисани су Статутом и у складу са дјелатношћу Друштва дефинисана је макро организација. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста утврђени су: унутрашња организација, организационе јединице, њихов дјелокруг рада, систематизација и опис послова. Послови се организују и обављају у основним дијеловима Друштва и то у секторима: техничких послова; економско - финансијских послова; правних и општих послова и радним јединицама – у даљем тексту: РЈ (Добој, Теслић, Дервента, Модрича, Шамац и Брод).

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано је 161 радно мјесто са укупно 516 радника. На дан 31.12.2018. године у радном односу је био 401 радник од којих је 373 радника било запослено на неодређено вријеме и 28 на одређено вријеме (од којих пет приправника). У току 2018. године радни однос у Друштву је по различитим основама престао за укупно 26 радника. По указаној потреби за попуњавањем радних мјеста Друштво је, сходно дјелатности коју обавља, а у складу са одредбама става 2. члана 17. Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености ("Службени гласник Републике Српске", бр. 30/10 и 102/12) доставило Заводу за запошљавање Републике Српске пријаву о потреби за радницима. У току 2018. године запослено је 22 радника.

У Друштву су организовани Одјељење интерне ревизије од 2007. године и Одјељење интерне контроле од априла 2018. године. Именовано је лице задужено за финансијско управљање и контролу, које је сачинило полугодишњи и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола. У документу "IM-00-001 Пословник о интегрисаном систему менаџмента IMS" који је ревидиран 12.02.2018. године дефинисани су: визија и мисија Друштва; анализе кључних интерних и екстерних фактора који се сматрају важним за постизање циљева (раде се PEST, SWOT анализе). Дефинисано је десет пословних процеса кроз приручнике о процесу, оперативне процедуре, радна упутства и записе, и то: продаја електричне енергије; јавне набавке и магацинско пословање; одржавање електроенергетских објеката; енергетика и диспечерско управљање; баждарење бројила електричне енергије; прикључење на дистрибутивну мрежу; пројектовање, инвестиције и изградња

електроенергетских објеката; правни, кадровски и општи послови; одржавање инфраструктуре; читавање и контрола санација прикључака и обустава испоруке електричне енергије. Сачињен је и регистар ризика.

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године није проведен у складу са чланом 15. став (3), 18. став (1), тачка 1) и 5) и 20. став (1) тачка 3) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза ("Службени гласник Републике Српске", број 45/16), а одступања се односе на сљедеће: нису извршене припремне радње у потпуности које обезбјеђују квалитативно обављање пописа и утврђивање стварног стања имовине и обавеза, а обухватају ажурирање и усаглашавање са екстерном и интерном документацијом (судска рјешења, елаборати о процјени, привремене и коначне ситуације, фактуре, пријемнице, конфирмација (ИОС), мјенице, гаранције); Записником о усаглашавању обавеза и потраживања на дан 31.12.2018. године између Матичног предузећа и Друштва није усаглашен дати аванс за нематеријална средства у припреми из 2009. године; комисија за попис није у пописне листе унијела количине имовине преузете из одговарајућих књиговодствених евиденција (земљиште) као основ за утврђивање количинских разлика између књиговодственог и стварног стања; извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године.

Друштво није обезбиједило као концесионар за МХЕ "Пакленица" одвојене рачуноводствене евиденције сходно члану 39. Закона о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", број 59/13) и члану 78. Правилника о рачуноводственим политикама који се односе на сегменте пословања - производња.

Обрачун минулог и прековременог рада није вршен у складу са чланом 81. став (1) и (2) Колективног уговора Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" а.д. Требиње (у даљем тексту: Колективни уговор). За раднике који су имали више од 25 година радног стажа минули рад је обрачунат по стопи од 0,5 % за сваку навршену годину радног стажа, умјесто 0,3 % до 25 година, а после тога по стопи 0,5 %. Прековремени рад је обрачунат по стопи 0,35 % умјесто 0,30 %. Корекције обрачуна минулог и прековременог рада су извршене током ревизије. Према одлукама Управе Друштва исплаћиване су накнаде члановима комисија (комисија за јавне набавке, конкурс и друго), које нису дефинисане Колективним уговором.

У пословним књигама вршено је резервисање на име накнаде за неискоришћени годишњи одмор, што није у складу са чланом 58. Правилника о рачуноводственим политикама и МРС 19 – Примања запослених.

Правилником о рачуноводственим политикама није дефинисан начин књиговодственог евидентирања:

- накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији која се исказује као посебна ставка на рачуну крајњег купца сходно одлукама Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске, као и начин књиговодственог евидентирања плаћања исте Матичном предузећу који је тренутно Оператор система подстицаја, а сходно Уговору о накнади за обновљиве изворе и ефикасну когенерацију;
- издвајања средстава за осигурање од ризика у Фонд за осигурање од ризика који је основан при Матичном предузећу, као и трошење истих.

Друштво није интерним актом утврдило нормативе потрошње горива за превозна средства и радне машине (тракторе, теретна и специјална возила). Важећа Одлука

о коришћењу службених возила, употреби мобилних телефона и средстава репрезентације, која је на снази од 01.04.2011. године дефинише само начин употребе службених возила, али не и претходно наведене нормативе.

Друштво није интерним актом дефинисало критеријуме када се поједине залихе сматрају застарјелим, с циљем њихове процјене и свођења на реалну вриједност. Чланом 35. Правилника о рачуноводственим политикама дефинисано је да застарјеле залихе треба да буду уклоњене из магацина, уз корекцију по просјечним цијенама по којима се воде у књиговодству преко рачуна исправке вриједности залиха, али истим нису утврђени критеријуми.

У моменту примопредаје дужности између материјално задужених лица не врши се комисијска примопредаја, односно не сачињава се записник о примопредаји.

Слабости система интерних контрола утврђени су код процедура јавних набавки, процјене наплативости потраживања, евиденција пословних догађаја (потраживања, обавезе, ванбилансна евиденција), што је додатно образложено у осталим тачкама извјештаја.

Сходно наведеном, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да у потпуности обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност пословања са важећим законима и прописима.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **попис имовине и обавеза врши сходно Правилнику о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;**
- **интерним актима утврде нормативи потрошње горива за превозна средства и радне машине и дефинишу критеријуми застарјелости залиха, с циљем њихове процјене и свођења на реалну вриједност.**

4. Набавке

План јавних набавки за 2018. годину усвојен је у износу од 35.031.000 КМ, а ребаланс плана у износу од 32.764.910 КМ (без пореза на додату вриједност, у даљем тексту: ПДВ). Ребалансом су планиране набавке радова (14.624.437 КМ), роба (15.202.403 КМ) и услуга (2.938.070 КМ). Током 2018. године проведено је 240 поступака набавки, уговорене вриједности 18.138.150 КМ или 55% од планираних. Набавке у вриједности од 14.626.760 КМ или 45%, нису проведене, од чега се износ од 12.000.000 КМ односи на изградњу МХЕ "Цијевна III". Друштво је сходно члану 2. и 10. став (1) тачка б) Правилника о условима и начину коришћења е-аукције, у тендерској документацији и обавјештењу о јавној набавци планирало провођење е-аукције за набавке у вриједности најмање од 10.648.448 КМ.

У току године реализоване су набавке из ранијег периода у најмањем износу од 3.100.000 КМ, док су поједине набавке из 2018. године у најмањем износу од 5.416.379 КМ (отворени поступак) и 750.000 КМ (преговарачки поступак без објаве обавјештења по закључку Матичног предузећа број 101-144-17/17) окончане у 2019. години.

Ревизијским активностима обухваћени су проведени поступци јавних набавки у вриједности од 11.917.930 КМ (око 65%). У оквиру ревидираних поступака јавних набавки утврђене су неусклађености са Законом о јавним набавкама ("Службени гласник БиХ", број 39/14; у даљем тексту: Закон), Упутством за припрему модела тендерске документације и понуда ("Службени гласник БиХ", бр. 90/14 и 20/15), Упутством о објави основних елемената уговора и измјена уговора ("Службени

гласник БиХ", број 56/15) и Правилником о поступку директног споразума ("Службени гласник БиХ", број 90/14), како слиједи:

- Друштво није вршило усклађивање плана јавних набавки за вријеме важења оквирног споразума за набавке проведене у ранијем периоду са реализацијом и извршењем финансијског плана, односно плана пословања у периоду трајања оквирног споразума (24 мјесеца), што није у складу са чланом 17. став (3) Закона, а односи се на набавке: стубова за високонапонску и нисконапонску мрежу процијењене вриједности од 790.000 КМ, горива процијењене вриједности 450.000 КМ и радова на асфалтирању, процијењене вриједности 79.900 КМ;
- Код набавки планираних у 2018. години, за армирано - бетонске стубове за високонапонску и нисконапонску мрежу (процијењене вриједности 790.000 КМ) и мјерноприкључних ормарића – ЛОТ 1 (процијењене вриједности 465.000 КМ), комисија за јавне набавке није у поступку провјере квалификације понуђача и оцјене понуда у записнику о оцјени понуда утврдила да достављене понуде не испуњавају захтјеве из тендерске документације (члан 68. став (4). под и) Закона), те предложила уговорном органу да поништи наведене поступке јавних набавки, јер ниједна достављена понуда није била прихватљива (члан 69. став (2) под д) Закона). Доношење одлуке о избору изабраних понуђача у првостепеном поступку није било у складу са општим принципима из члана 3. Закона, што је имало за посљедицу улагање жалби на одлуку о избору због формалних недостатака достављених понуда. Комисија за рјешавање жалби (рјешавајући у жалбеном поступку) поништила је одлуке уговорног органа, након чега је поступак предметних јавних набавки поништен доношењем одлука о поништењу поступка јавне набавке у 2019. години;
- За проведене набавке роба које се односе на: нисконапонске каблове и самоносиви кабловски сноп; прибор за СКС; инфраструктуру за АММ систем са мјерилима; бројила електричне енергије са пратећом опремом; СКС за прикључке; енергетске трансформаторе (набавка из 2017. године и ЛОТ 2 – из 2018. године); ВН, НН и тарифни осигурачи; постоља осигурача и РОС-ови; каблови, ужад и прибор; СН каблови и СКС; гориво; набавку радова на асфалтирању и друго, Друштво је закључило на основу предметних оквирних споразума појединачне уговоре, те набавило робе и радове у већим количинама од количина предвиђених понудом и оквирним споразумом, што није у складу са чланом 4. став (4) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда и чланом 3, 6. и 32. став (5), тачка б) под 5) Закона;
- За набавке радова на расјечи растиња испод електроенергетских постројења проведена су два поступка набавки путем конкурентског захтјева за прикупљање понуда (укупне вриједности од 96.000 КМ без ПДВ-а) у периоду од децембра 2017. године до августа 2018. године, а према плану јавних набавки из 2017. и 2018. године. Уговори са изабраним извођачем закључени су под истим условима (цијена, обим извршених радова од 360.000 м², рок завршетка од 12 мјесеци и друго). Према презентованој документацији радови су изведени у 2018. години и рачуни евидентирани у периоду извјештавања. Поступак јавне набавке није био одговарајући за предметне набавке радова који су у потпуности извршени у 2018. години, јер су уговори додијелени на основу проведена два конкурентска поступка, умјесто отвореног поступка, што није у складу са чланом 15. став (1) и (6) и чланом 87. став (2) Закона;
- Процедуре јавних набавки нису проведене за услуге рекламе (68.000 КМ), што није у складу са чланом 6. Закона;
- За набавку материјала и услуга за одржавање возила проведени су поступци директног споразума (најмање 12 поступака), при чему њихова укупна

вриједност прелази износ одређен чланом 87. став (3) Закона, те је сходно наведеном извршено дијелење предмета набавке, што није у складу са чланом 15. став (6) Закона;

- Друштво није обезбиједило на својој интернет страници транспарентност и доступност информација о проведеним поступцима, јер није објављивало основне елементе уговора, односно оквирног споразума, на начин прописан чланом 2. и 4. Упутства о објави основних елемената уговора и измјена уговора и чланом 75. став (2) Закона.

Препоручује се директору да обезбиједи да се набавке роба, услуга и радова врше у складу са Законом о јавним набавкама, Правилником о поступку директног споразума, Упутством за припрему модела тендерске документације, а објављивање информација о проведеним поступцима у складу са Упутством о објави основних елемената уговора и измјенама уговора.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Смјернице за израду трогодишњег плана пословања које утврђује и доноси Управа и Надзорни одбор Матичног предузећа дефинишу: електроенергетски биланс, прогнозу услова пословања, кључне показатеље извршења пословне политике и термин усвајања плана. Након усвајања од стране Владе Републике Српске, Консолидовани план пословања доставља се зависним предузећима на усаглашавање појединачних планова и коначно усвајање. План пословања Друштва за 2018. годину усвојен је од стране Скупштине акционара у мају 2018. године, док је Ребаланс плана пословања за 2018. годину усвојен 31.01.2019. године. Извјештај о пословању за 2018. годину усвојен је 05.12.2019. године.

Ребалансом плана пословања за 2018. годину обухваћен је план: електроенергетског биланса; наплате електричне енергије; прихода и расхода; запошљавања; инвестиционих улагања и набавки. Сходно наведеном, планирани су: потрошња електричне енергије (632,56 GWh); губици електричне енергије (7,28% или 47,57 GWh или 5.744.225 KM); наплате електричне енергије (82.819.628 KM са ПДВ-ом); укупни приходи (77.071.000 KM); укупни расходи (76.523.000 KM); бруто добитак (548.000 KM); број запослених радника (415); инвестициона улагања у електроенергетске објекте, механизацију и изградњу малих хидроелектрана у износу од 31.637.164 KM. Најзначајнија планирана инвестиција се односи на изградњу МХЕ "Цијевна III" у износу од 12.000.000 KM (тачке 4. и 6.2.1.1. извјештаја). Јавне набавке за 2018. годину планиране су ребалансом у износу од 32.764.910 KM. Планиране потребе за робама, услугама и радовима и реализација планова јавних набавки на годишњем нивоу нису у потпуности усклађени са планом пословања и извршењем финансијског плана, у години за коју су била обезбијеђена средства (тачка 4. извјештаја).

Препоручује се директору да обезбиједи да се планирање и реализација плана јавних набавки усклађује са планом пословања и финансијским планом којим су обезбијеђена средства.

6. Финансијски извјештаји

Финансијски извјештаји Друштва су припремљени у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник Републике Српске",

број 63/16), осим што ванбилансна евиденција није презентована у Билансу стања (тачка 6.2.3. извјештаја).

Друштво је остварило извршење финансијског плана за 2018. годину. Приходи Друштва у 2018. години остварени су у износу од 77.783.505 КМ или 101% у односу на план, док су расходи остварени у износу од 76.898.249 КМ и у висини су планираних укупних расхода. Бруто добитак за пословну 2018. годину исказан је у износу од 885.256 КМ, а нето добитак у износу од 608.978 КМ.

6.1. Биланс успјеха

6.1.1. Приходи

Укупни приходи Друштва исказани су у износу од 77.783.505 КМ, а односе се на: пословне приходе, финансијске приходе, остале приходе, приходе од усклађивања вриједности имовине и на приходе по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година.

Пословни приходи исказани су у износу од 75.660.795 КМ, а односе се на приходе од: продаје робе (71.381.949 КМ), продаје учинака (1.594.392 КМ), активирања или потрошње робе и учинака (1.828.731 КМ) и остале пословне приходе (855.723 КМ).

Приходи од продаје робе односе се на приходе од продаје електричне енергије крајњим потрошачима – домаћинствима, привредним субјектима, институцијама и сл. Друштво је у току 2018. године из електро - енергетског система преузело електричне енергије у укупној количини од 621.501.888 kWh. Количина испоручене електричне енергије крајњим потрошачима износи укупно 588.928.343 kWh, док су дистрибутивни губици износили 32.573.545 kWh или 5,07 %.

Приходи од продаје учинака односе се на приходе од продаје учинака повезаним правним лицима (313.468 КМ) и од продаје учинака на домаћем тржишту (1.280.924 КМ). Приходи од продаје учинака повезаним правним лицима односе се на приходе остварене од Матичног предузећа по основу продаје произведене електричне енергије у МХЕ "Пакленица" (64.081 КМ) и продаје електричне енергије на дистрибутивном нивоу за снабдијевање рубних подручја (249.388 КМ). Приходи од продаје учинака на домаћем тржишту односе се на приходе које је Друштво остварило по основу разних врста накнада за: изградњу прикључака у посебним условима - спајање мјерних мјеста и припадајућих инсталација; обезбјеђење услова за прикључење; електро - енергетску сагласност; нестандартни подземни прикључак и сл.

Приходи од активирања или потрошње робе и учинака односе се на приходе по основу утрошених властитих ресурса Друштва приликом извођења инвестиција или у процесу производње производа који се користе приликом обављања дјелатности Друштва. Утрошени материјал, радна снага и механизација Друштва приликом извођења неких инвестиција као нпр. прикључака на електро-енергетску мрежу, постављања стубова, приликом санације кварова и сл. чине најзначајнији дио ових прихода у 2018. години.

Остали пословни приходи највећим дијелом се односе на приходе по основу: закупа оптичких влакана телекомуникационог система "Елта-кабел" д.о.о. Добој (110.656 КМ), донација (625.635 КМ), рефундације боловања од фондова социјалне сигурности (81.324 КМ) и дознака запослених од употребе мобилних телефона (37.084 КМ). Приходе од донација чине приходи по основу обрачунате амортизације донираних средстава за 2018. годину (тачка 6.2.2.2. извјештаја).

Финансијски приходи исказани су у износу од 605.922 КМ, а највећим дијелом се односе на приходе од затезних камата у земљи које Друштво фактурише потрошачима усљед неблаговременог плаћања рачуна за утрошену електричну енергију (600.401 КМ).

Остали приходи исказани су у износу од 1.514.676 КМ, а највећим дијелом се односе на добитке по основу продаје возила (15.623 КМ), наплаћених отписаних потраживања (1.189.476 КМ) и прихода од смањења обавеза, укидања неискоришћених дугорочних резервисања и осталих непоменутих прихода (307.898 КМ).

Наплаћена отписана потраживања представљају потраживања за која је Друштво усљед протока времена прописаног рачуноводственим политикама или из других разлога у ранијем периоду извршило исправку вриједности, а у 2018. години успјело да наплати. У складу са одлукама о отпису потраживања из 2018. године отписана су потраживања за предузећа АД "Фот" Теслић и "БМД Комерц" д.о.о. Добој у укупном износу од 312.905 КМ. Наведена отписана потраживања су евидентирана у корист прихода, умјесто на терет рачуна купаца и исправке вриједности потраживања, што није у складу са чланом 48 а) Правилника о рачуноводственим политикама. Сходно наведеном, прецијењени су потраживања од купца, приходи од наплаћених отписаних потраживања и финансијски резултат текућег периода у износу од 312.905 КМ (респективно) – веза тачка 6.2.1.2. извјештаја.

Приходи од смањења обавеза, укидања неискоришћених дугорочних резервисања и остали непоменути приходи највећим дијелом у износу од 267.689 КМ се односе на укидања резервисања по основу накнада и бенефиција запослених.

6.1.2. Расходи

Укупни расходи исказани су у износу од 76.898.249 КМ, а односе се на: пословне расходе, финансијске расходе, остале расходе, расходе од усклађивања вриједности имовине и расходе по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година.

Пословни расходи су исказани у укупном износу од 72.335.538 КМ, а односе се на: набавну вриједност продате робе; трошкове материјала; трошкове зарада, накнада зарада и осталих личних расхода; трошкове производних услуга; трошкове амортизације и резервисања; нематеријалне трошкове и трошкове пореза и доприноса.

Набавна вриједност продате робе исказана је у износу од 44.492.947 КМ, а односи се на набавну вриједност купљене електричне енергије од Матичног предузећа из система јавних услуга (31.233.641 КМ), из система обавезног откупа (1.710.805 КМ) и од других добављача као што су мини хидроелектране (307.314 КМ). У оквиру ових расхода евидентирани су и преносни губици електричне енергије у 2018. години у износу од 2.493.832 КМ, те мрежарине за преузету електричну енергију (тарифе преноса за енергију Независног оператор система, за системске и помоћне услуге и тарифа преноса за снагу 35, 10, 20 и 110 kV) у износу од 8.747.234 КМ.

Смјерницама за израду плана/ребаланса плана за 2018. годину Матичног предузећа утврђени су коефицијенти поравнања који се примјењују приликом обрачуна цијена за испоручену електричну енергију и припадајућу мрежарину. Утврђени коефицијенти нису исти за сва електродистрибутивна предузећа, а за

Друштво је утврђен највећи коефицијент који износи 1,16, што значи да Матично предузеће Друштву обрачунава скупље испоручену електричну енергију са мрежаринама за минимално 16% него другим електродистрибутивним предузећима. Коефицијенти поравнања се не примјењују за електричну енергију и припадајућу мрежарину, која је испоручена потрошачима на преносној мрежи тј. директним потрошачима.

Трошкови материјала исказани су у износу од 1.315.864 КМ, а односе се на: трошкове материјала за израду учинака (7.818 КМ); трошкове осталог материјала (809.077 КМ) и трошкове горива и енергије (498.969 КМ).

Трошкови осталог материјала односе се на утрошак резервних дијелова, алата, ХТЗ опрему, ситног алата, инвентара и амбалаже, материјала за редовно планско одржавање основних средстава, канцелариског материјала и сл. издатих у употребу, односно утрошени у процесу производње.

Трошкови горива исказани су у износу од 348.440 КМ, а односе се на утрошак горива за превозна средства (комби возила, камионе, радне машине и путничка возила).

Трошкови електричне енергије исказани су у износу од 78.592 КМ, а односе се на утрошак електричне енергије за обављање текућих активности друштва. Трошкови топлотне енергије исказани су у износу од 71.937 КМ, а односе се на потрошњу топлотне енергије за РЈ Добој и РЈ Брод. Остале радне јединице за загријавање пословних просторија користе електричну енергију.

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи односе се на: трошкове бруто зарада (7.439.965 КМ); бруто накнада зарада (1.036.110 КМ); бруто накнада члановима надзорног одбора, одбора за ревизију, накнаде директору интерне ревизије (86.567 КМ), уговора о дјелу (5.982 КМ) и остале личне расходе (2.246.334 КМ). Евидентирање накнада по основу уговора о дјелу у оквиру ових трошкова није у складу са чланом 41. став (10) и чланом 43. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике јер исти представљају трошкове осталих производних услуга и осталих нематеријалних трошкова ("Службени гласник Републике Српске", број 106/15).

Препоручује се директору да обезбједи да се трошкови накнада по основу уговора о дјелу евидентирају у оквиру осталих производних услуга и осталих нематеријалних трошкова сходно члану 41. став (10) и 43. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Бруто накнаде зарада односе се на накнаде за: дане празника; плаћено одсуство; годишњи одмор; боловање; ноћни рад; прековремени рад и интервентни рад.

Остали лични расходи највећим дијелом се односе на: отпремнине код одласка у пензију, јубиларне награде и разне врсте помоћи (69.839 КМ), трошкове запослених на службеном путу (11.394 КМ), трошкове превоза запослених на посао и са посла (261.557 КМ), регрес за коришћење годишњег одмора (545.502 КМ), топли оброк (861.162 КМ), накнаде члановима комисија (43.698 КМ) и остале накнаде (437.796 КМ). Остале накнаде трошкова запослених исплаћене су у складу са чланом 84. Колективног уговора и Одлуке Управе о исплати накнаде од 10.07.2018. године, а односе се на накнаде поводом прославе дана послодавца у висини до 70% једне просјечне нето плате послодавца остварене у претходној години.

Накнаде члановима комисија исплаћене у складу са Одлукама Управе Друштва нису дефинисане поменути Колективним уговором.

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 1.652.290 КМ, а односе се на трошкове: транспортних услуга (712.191 КМ), услуга одржавања (279.628 КМ), закупа (38.330 КМ), рекламе и пропаганде (47.654 КМ), развоја који се не капитализују (4.500 КМ) и трошкове осталих услуга (570.088 КМ).

Трошкови транспортних услуга највећим дијелом се односе на трошкове ПТТ услуга, слања рачуна потрошачима електричне енергије, трошкови мобилних и фиксних телефона и сл. Услуге преноса писмоносних пошиљки – рачуна о утрошеној електричној енергији врше Поште Српске на основу Уговора о вршењу услуга преноса рачуна који је закључен 15.08.2013. године и Анекса од 07.12.2017. године и 06.12.2018. године.

Трошкови услуга одржавања највећим дијелом се односе на трошкове текућег одржавања грађевинских објеката (166.911 КМ), возила (53.058 КМ) и услуга провјере и сертификације исправности уређаја (30.743 КМ).

Трошкови текућег одржавања грађевинских објеката највећим дијелом се односе на радове на расјечи растиња испод електроенергетских постројења у износу од 93.600 КМ. Трошкови за услуге одржавања возила односе се на набавку услуга редовног сервиса возила и радних машина, набавку дијелова и друго, док се трошкови провјере и сертификације исправности уређаја односе на испитивање електроизолационе заштитне опреме.

Трошкови закупа у износу од 37.630 КМ односе на изнајмљивање система за штампање, копирање, скенирање и пријем факс порука (штампачи), а на основу закљученог уговора са "Алф-ом" д.о.о. Бања Лука.

Трошкови рекламе и пропаганде су исказани по основу закључених уговора о пословној сарадњи између Друштва и појединих спортских клубова и удружења, а на име пружања услуга рекламе и оглашавања – спонзорства (тачка 4. извјештаја).

Трошкови осталих услуга највећим дијелом се односе на услуге штампања и ковертовања рачуна по уговорима закљученим са "Алф-ом" д.о.о. Бања Лука (68.433 КМ). По основу закљученог уговора са "Lanaco" д.о.о. Бања Лука измирене су услуге најма и одржавања софтвера за обрачун и наплату електричне енергије, услуга надзора, одржавања САП лиценце (474.626 КМ).

Друштво није вршило признавање расхода и обавеза на обрачунској основи за услуге штампања, ковертовања рачуна и слања рачуна потрошачима електричне енергије, што није у складу са чланом 66. став (3) Правилника о рачуноводственим политикама и параграфом 27. МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, према којем ентитет саставља финансијске извјештаје коришћењем начела узрочности прихода и расхода (тачка 6.2.2.3. извјештаја). Због наведеног прецијењени су трошкови производних услуга за 611 КМ и финансијски резултат ранијих година за 57.169 КМ, а потцијењене обавезе из пословања за 56.558 КМ.

Трошкови амортизације исказани су у износу од 12.513.538 КМ, а обрачунати су према процијењеном корисном вијеку употребе појединих група некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања и примијењених стопа за обрачун амортизације.

Резервисања су исказана у износу од 415.887 КМ, а односе се на резервисања за отпремнине, јубиларне награде запослених, неискоришћени годишњи одмор у 2018. години (370.887 КМ) и судске спорове (45.000 КМ - тачка 6.5. извјештаја).

Овлашћени актуар извршио је обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде на дан 31.12.2018. године.

Нематеријални трошкови исказани су у износу од 1.130.054 КМ, а највећим дијелом се односе на трошкове: непроизводних услуга (481.406 КМ); репрезентације (46.321 КМ); чланарина (23.938 КМ); пореза (147.628 КМ); доприноса (142.766 КМ) и осталих нематеријалних трошкова (221.402 КМ).

Трошкови непроизводних услуга највећим дијелом се односе на трошкове општих и заједничких послова које обавља Матично предузеће у име свих чланица холдинга (330.807 КМ) сходно члану 20. Уговора о међусобним економским односима.

Трошкови чланарина највећим дијелом се односе на чланарине Привредној комори Републике Српске и Подручној привредној комори Добој (20.000 КМ).

Трошкови пореза највећим дијелом се односе на накнаде за: унапређење општекорисних функција шума за 2018. годину (54.448 КМ), противпожарну заштиту (30.264 КМ), коришћење вода (5.004 КМ) и комуналне и републичке таксе на фирму (19.355 КМ).

Трошкови доприноса највећим дијелом се односе на: трошкове доприноса за запошљавање и професионалну рехабилитацију инвалида (16.952 КМ), комуналних накнада (34.415 КМ) и регулаторне накнаде (79.632 КМ). Трошкови доприноса су потцијењени за 4.019 КМ због тога што није обрачунат посебни допринос за солидарност у висини 5% од цијене купљених службених возила (тачка 6.2.2.3. извјештаја).

Остали нематеријални трошкови највећим дијелом се односе на: разне врсте судских такса по основу жалби, рјешења и сл. (47.873 КМ), судских трошкова и вјештачења (25.018 КМ) и исплаћених новчаних накнада за рад синдиката у складу са чланом 58. поменутог Колективног уговора (113.812 КМ).

Финансијски расходи су исказани у износу од 3.475 КМ, а највећим дијелом се односе на камате за коришћење кредитних средстава (2.953 КМ).

Остали расходи исказани су у износу од 4.081.081 КМ, а односе се на: губитке по основу продаје и расходовања нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме; расходе по основу исправке вриједности и отписа потраживања и расходе по основу расходовања залиха материјала и робе и остале расходе.

Губици по основу продаје и расходовања нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме исказани су у износу од 1.249.760 КМ, а највећим дијелом се односе на отпис основних средстава по основу колаудација (1.197.677 КМ).

Расходи по основу исправке вриједности и отписа потраживања исказани су у износу од 2.783.537 КМ и прецијењени су најмање за 2.156.541 КМ (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

Расходи по основу расходовања залиха материјала и робе и остали расходи исказани су износу од 47.784 КМ, а највећим дијелом се односе на отпис залиха, трошкове судских и других спорова, накнаде штета трећим лицима и сл.

Расходи од усклађивања вриједности имовине исказани су у износу од 477.261 КМ, а односе се на обезвређење експроприсаног земљишта које је током године

исплаћено по рјешењима судова у износу од 52.242 КМ (тачка 6.2.1.1. извјештаја) и залиха материјала (425.019 КМ).

Обезвређивање залиха материјала извршено је на основу процјене комисије именоване да изврши нивелирање – умањење вриједности залиха материјала на складишту који дуже од двије године није издато у употребу. Именована комисија је издвојила материјал и резервне дијелове који нису двије године издавани у употребу, а набавка истих била је прије више од 10 година (690.141 КМ). Вриједност материјала је умањена преко рачуна исправке вриједности залиха по стопи од 55-65%. Комисија за попис заједно са руководиоцима организационих јединица утврђују застарјеле залихе и формира посебне листе, без јасних критеријума за њихов отпис.

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха исказани су укупни приходи у износу од 77.783.505 КМ, укупни расходи у износу од 76.898.249 КМ, добитак прије опорезивања у износу од 885.256 КМ и нето добитак текуће године у износу од 608.978 КМ. По налазу ревизије укупни приходи су мањи за 312.905 КМ, укупни расходи су мањи за 2.153.133 КМ, добитак прије опорезивања је већи за 1.840.228 КМ и нето добитак текуће године је већи за 1.840.579 КМ.

6.2. Биланс стања

6.2.1. Актива

Пословна актива исказана је у нето износу од 312.667.061 КМ, а односи се на стална и текућа средства.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства су на дан 31.12.2018. године исказана у нето износу од 281.748.408 КМ (брuto вриједности од 481.223.280 КМ и исправке вриједности 199.474.872 КМ), а односе се на: нематеријална средства; некретнине, постројења, опрему и инвестиционе некретнине; дугорочне финансијске пласмане и одложена пореска средства.

Нематеријална средства су исказана у нето износу 3.394.003 КМ (брuto вриједности од 3.652.058 КМ и исправке вриједности од 258.055 КМ), а односе се на: концесије (27.245 КМ), право служности на земљишту (2.236.401), лиценце, рачунарски програми и остала нематеријална средства (1.044.156 КМ) и нематеријална средства у припреми – дати аванс Матичном предузећу 2009. године у износу од 86.201 КМ (тачка 3. извјештаја). У односу на претходну годину средства су мање исказана за износ обрачунате амортизације (85.796 КМ).

Права на концесије су исказана по основу закључених уговора са Владом Републике Српске из 2007. године, за изградњу МХЕ "Пакленица" на ријеци Пакленица и МХЕ "Цијевна III" на ријеци Босни. Концесије су додијелене на период од 30 година, а на дан билансирања у експлоатацији је МХЕ "Пакленица".

Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине су исказане у нето износу 277.670.464 КМ (брuto вриједности од 474.755.066 КМ и исправке вриједности 197.084.602 КМ), а односе се на: земљиште (910.308 КМ); грађевинске објекте, електроенергетске објекте ниско напонске мреже (127.453.897 КМ); постројења и опрему (134.784.650 КМ) и средства у припреми (14.521.609 КМ).

Некретнине, постројења и опрема су иницијално исказани по набавној вриједности умањеној за исправку вриједности и укупне акумулиране губитке због умањења вриједности. Ради свођења вриједности некретнина, постројења и опреме на њихову фер тржишну вриједност, Друштво је, у току 2015. године (последња процјена), ангажовало независног процјениоца да изврши процјену фер вриједности и на основу извјештаја о процјени евидентирало је у својим пословним књигама позитивне и негативне ефекте процјене вриједности, по сваком појединачном средству.

Друштво води евиденцију о земљишту и грађевинским објектима (у пословним књигама и помоћним евиденцијама) којим располаже, али не посједује потпуне доказе о власништву и укњижби некретнина код надлежних подручних јединица Републичке управе за геодетске и имовинско - правне послове. У складу са писаним образложењем за потребе ревизије у току је поступак уписа права власништва и других стварних права над некретнинама, уз напомену да поступци дуго трају и да не могу утицати на трајање поступка који води Републичка управа за геодетске и имовинско – правне послове.

Грађевински објекти исказани су у нето износу од 127.453.897 КМ (брutto вриједности од 207.470.120 КМ и исправке вриједности од 80.016.223 КМ). Најзначајнији дио грађевинских објеката чини грађевински дио: трафо станица, далеководи (бетонски и дрвени стубови), нисконапонска мрежа, мини хидроелектране и соларне електране, те пословни објекти (зграде, магацини, гараже, прилазни путеви и друго). Повећање вриједности грађевинских објеката у износу од 3.783.367 КМ, односи се на активирање средстава у току године по записницима о колаудацији. Смањење на позицији грађевинских објеката у износу од 5.477.468 КМ, односи се на обрачунату амортизацију (4.748.393 КМ) и искњижавања замијењених дијелова по записницима о колаудацији и одлукама о расходу (729.075 КМ).

Постројења и опрема исказани су у нето износу од 134.784.651 КМ (брutto вриједности од 244.381.408 КМ и исправке вриједности од 109.596.757 КМ), а односе се на: постројења за производњу и дистрибуцију електричне енергије – мјерни уређаји, трансформатори, електромонтажни дио трафо станица, прикључци, телекомуникациона опрема, рачунарска опрема, превозна средства, намјештаја, канцеларијака и остала опрема.

Повећање вриједности постројења и опреме у износу од 10.995.772 КМ, највећим дијелом се односи на активирање средстава по записницима о колаудацији опреме за дистрибуцију електричне енергије, замјену електричних бројила, стављање у употребу специјалних возила и механизације, превозних средстава, намјештаја и друге опреме. Смањење на позицији постројења и опреме исказано је у износу од 8.223.663 КМ, а односи се на обрачунату амортизацију (7.679.349 КМ) и искњижавања замијењених дијелова оштећене и физички дотрајале опреме по записницима о колаудацији и одлукама о расходу опреме (520.685 КМ).

Током године, кроз планске санације, расходовани су електро - енергетски објекти и опрема који су замјењени новим објектима. Процедура расходовања и стављања у употребу је извршена у складу са дефинисаним пословним процесом Г – Пројектовање, инвестиције и изградња електроенергетских објеката, по којем су сачињени записници о колаудацији. У складу са наведеним извршен је отпис основних средстава у току године у нето износу од 1.197.677 КМ (брutto вриједности од 8.894.953 КМ и исправке вриједности од 7.697.362 КМ). На основу наведеног записника, као књиговодственог документа извршено је расходовање и

стављање у употребу објеката и опреме. Извјештајем централне пописне комисије и одлуком Надзорног одбора ретроактивно су потврђене настале промјене на имовини у току године.

Средства у припреми исказана су у нето износу 14.521.609 КМ (брutto вриједности од 21.933.231 КМ и исправке вриједности од 7.471.422 КМ), а односе се на: изградњу МХЕ "Цијевна III" (брutto и исправке вриједности 7.427.312 КМ), грађевинске објекте (4.710.988 КМ) и опрему у припреми (9.492.021 КМ).

На основу расположиве документације и одговарајућих евиденција утврђено је да се у средствима у припреми налази МХЕ "Цијевна III".

Изградња МХЕ "Цијевна III" почела је 2007. године закључивањем Уговора о концесији са Владом Републике Српске (основни и анекс уговора из 2007. године). Процијењена вриједност инвестиције је 82.715.000 КМ. Предвиђени извори финансирања су: властита, кредитна и средства донације. У складу са Споразумом о зајму и пројекту између Кредитног завода за обнову, Франкфурт на Мајни (KfW), Босне и Херцеговине, Републике Српске и Друштва, Споразумом о финансирању и пројекту између KfW-а, Босне и Херцеговине, Републике Српске и Друштва, Одлуком о прихватању задужења Републике Српске према KfW-у ("Службени гласник Републике Српске", број 99/11), Одлуком о прихватању донације Европске комисије за суфинансирање пројекта ("Службени гласник Републике Српске", број 76/11), Министарство финансија Републике Српске и Друштво су закључили уговоре о преносу кредитних (50.000.000 евра или 97.791.500 КМ) и донираних средстава (5.390.000 евра или 10.541.924 КМ). Кредитна средства су одобрена под сљедећим условима: рок отплате 15 година, грејс период четири године, камата фиксна увећана за годишњу маржу, једнократна накнада за управљање 1%, комисиона провизија 0,25% годишње, на одобрена, а неповучена средства. За имплементацију наведеног пројекта кредитна средства нису повучена, а била су намијењена за припремне и грађевинске радове, испоруку, транспорт и постављање хидромеханичке и електричне опреме и консултантске услуге. Средства донације су повучена у износу од 3.150.904 КМ и утрошена су за консултантске услуге (тачка 6.2.2.3. извјештаја).

На захтјев Друштва, Министарства индустрије, енергетике и рударства Републике Српске и Министарства финансија Републике Српске финансирање МХЕ "Цијевна III" из кредитних и донираних средстава је крајем 2015. године отказано (неповучена кредитна и донаторска средства евидентирана су у ванбилансној евиденцији). Наиме, како се наводи у захтјевима претходно наведена два министарства основни разлог за обустављање финансирања МХЕ "Цијевна III" су неријешени имовински односи због чега се воде судски спорови, што је узроковало да трошкови буду већи од планираних, затим елементарне непогоде (поплаве) из 2014. године узроковале су промјене на терену, а измјењена хидрологија захтијева преиспитивање техничког рјешења пројекта, раст цијене земљишта, изостанак имплементације других концесија на ријеци Босни учинило је пројекат економски неисплативим.

Друштво је у својству концесионара, а на основу поменутих Уговора о концесији и Одлуке Владе Републике Српске о утврђивању општег интереса о експропријацији некретнина из 2012. године ("Службени гласник Републике Српске", број 39/12) обезбиједило властита средства и исплатило накнаде за експропријацију закључно са 31.12.2018. године у износу од 1.802.370 КМ. Накнада власницима непокретности је углавном утврђена рјешењем суда, на основу процјене судског вјештака, а која је била основ за признавање и

евидентирање земљишта на средствима у припреми. Укупна улагања у изградњу МХЕ "Цијевна III" из властитих и донаторских средстава у износу од 7.427.312 KM су због поменутих елементарних непогода (поплава) из 2014. године, а на основу одлука Надзорног одбора, Управе и Извјештаја о процјени вриједности некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и нематеријалне имовине на дан 31.12.2015. године од стране "KPMG" д.о.о. Београд, обезвријеђена заједно са земљиштем.

Активности у вези са експропријацијом земљишта су настављене и после елементарне непогоде, сукцесивним рјешавањем судских спорова. Према писаном образложењу Сектора за правне послове очекује се да ће поступак експропријације земљишта бити окончан највећим дијелом до краја 2019. године. Накнада за експропријацију власнику непокретности одређена је у новцу, на основу члана 54. Закона о експропријацији ("Службени гласник Републике Српске", бр. 112/06, 37/07, 66/08, 110/08 и 79/15) у висини тржишне вриједности непокретности која се експроприше.

Иако рокови који су дефинисани чланом 14, 15, 16. и 17. поменутог Уговора о концесији из 2007. године, а који се односе на рок изградње (24 мјесеца од дана закључивања уговора), пуштања у комерцијални рад (33 мјесеца од дана закључивања уговора), продужење рока изградње услед више силе и других оправданих разлога (доказ о продужењу рокова није достављен ревизији), нису испоштовани, уговор није раскинут. Такође, поменута Одлука Владе Републике Српске о утврђивању општег интереса из 2012. године није стављена ван снаге. Чланом 17. Уговора о концесији дефинисано је да у случају раскида уговора, сви објекти прелазе на располагање Влади Републике Српске. Земљиште које је набављено путем експропријације уписује се у посјед и власништво Републике Српске.

Друштво је значајан дио својих активности усмјерило на реконструкцију и замјену нисконапонске мреже у текућој години. Иако су значајна средства активирана у извјештајном периоду, уочено је да се у средствима у припреми налазе завршени и пуштени у рад енергетски објекти и опрема, који због административних баријера нису и формално стављени у употребу. У складу са чланом 17. Правилника о рачуноводственим политикама и дефинисаним пословним процесом Г – Пројектовање, инвестиције и изградња електроенергетских објеката није сачињен записник о колаудацији који и формално представља књиговодствени документ за стављање у употребу изграђених објеката. На основу узорковане документације средстава у припреми утврђено је да за поједине електроенергетске објекте у најмањем износу од 1.900.000 KM су испостављене окончане ситуације и да су средства пуштена у рад, а и даље се воде у средствима у припреми. Неактивирање наведених средстава у употребу може имати за последицу да је књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме у употреби нереална, а трошкови амортизације потцијењени.

Препоручује се директору да обезбиједи да се завршене инвестиције књиговодствено ставе у употребу сходно члану 17. Правилника о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске" и процедури дефинисаној у пословном процесу Г – Пројектовање, инвестиције и изградња електроенергетских објеката.

По налазу ревизије средства у припреми су потцијењена за 183.926 KM, због тога што у пословним књигама нису евидентирани пословни догађаји који се односе на: нотарску исправу од 21.12.2018. године, којом је Друштво закључило предуговор о

куповини некретнине (79.101 КМ без ПДВ-а) и привремену ситуацију извођача радова од 29.12.2018. године за управну зграду у Броду (104.824 КМ без ПДВ-а) - тачка 6.2.2.3. извјештаја. Наведене пословне промјене евидентирани су у јануару 2019. године.

Дугорочни финансијски пласмани исказани су у нето износу 2.000 КМ (брutto вриједности од 2.134.215 КМ и исправке вриједности од 2.132.215 КМ), а односе се на учешћа у капиталу зависних правних лица и дугорочно репрограмирана потраживања од купаца за испоручену електричну енергију.

Учешћа у капиталу зависних правних лица исказана су у износу од 2.000 КМ и у цијелости се односе на 100% учешће у капиталу МХЕ "Пакленица" и "Цијевна III" (тачка 3. извјештаја).

Дугорочно репрограмирана потраживања од купаца за испоручену електричну енергију исказана су у износу од 2.132.215 КМ (брutto и исправке вриједности) и односе се на доспјела потраживања од купаца која су репрограмирана на период од 2 до 10 година уз обрачун законске затезне камате. Репрограмирање доспјелих, а ненаплаћених потраживања Друштво је вршило на основу одлука Владе Републике Српске у функцији Скупштине акционара Друштва и Одлуке о утврђивању услова за провођење IV циклуса репрограма потраживања за утрошену електричну енергију коју је донијела Скупштина акционара Друштва 25.10.2011. године. Текућа доспијећа за 2019. годину по овом основу износе 807.512 КМ.

Одложена пореска средства исказана су у износу од 681.941 КМ у складу са параграфом 34. МРС 12 – Порези на добитак.

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства су на дан 31.12.2018. године исказана у нето износу 30.918.653 КМ (брutto вриједности од 43.139.933 КМ и исправке вриједности од 12.221.280 КМ). Односе се на: залихе материјала, дате авансе, краткорочна потраживања, пласмане и готовину.

Залихе материјала исказане су у нето износу 7.393.702 КМ (брutto вриједности од 8.638.672 КМ и исправке вриједности од 1.244.970 КМ), а највећим дијелом се односе на залихе (нето): материјала за израду учинака у складишту (7.413.239 КМ); резервних дијелова у складишту (50.721 КМ); алата, инвентара и ХТЗ опреме у складишту (209.742 КМ) и горива и мазива у складишту (78.640 КМ).

Према члану 31. Правилника о рачуноводственим политикама, залихе се мјере по набавној вриједности или цијени коштања, односно нето продајној вриједности ако је она нижа. Сваки улаз на залихе је евидентиран по фактурној цијени (са рачуна добављача), приликом чега се цијена за преостале залихе коригује за ефекте промјена цијене посљедњег улаза. Обрачун излаза (утрошка) залиха признаје се по методи просјечне пондерисане цијене сходно параграфу 25. и 27. МРС 2 - Залихе. Алат, инвентар, гориво и други потрошни материјал се отписују приликом издавања у употребу уз 100% отпис (признају се као трошак у цијелости).

Потраживања за дате авансе исказана су у износу од 370.628 КМ, а односе се на више плаћену преузету електричну енергију по улазним фактурама Матичног предузећа у 2018. години.

У складу са чланом 31. Уговора о међусобним економским односима, а ради обезбјеђења континуитета у приливу средстава неопходних за сервисирање пореских обавеза производних предузећа и обавеза за сервисирање потреба

процеса производње, наплаћена средства за електричну енергију од крајњих купаца, са посебних рачуна електродистрибутивних предузећа празне се на рачун Матичног предузећа са успостављеним аутоматизмом дневног пражњења рачуна. У вези са наведеним дефинисани проценат пражњења рачуна је 68% у корист рачуна Матичног предузећа, а 32% у корист рачуна Друштва. Наведени проценат аутоматског дневног пражњења рачуна утврђеног од стране Матичног предузећа нији исти за сва електродистрибутивна предузећа и креће се у проценту од 48% - 68%. Пражњење рачуна у корист Матичног предузећа врши се на начин да се рачуни прво празне по основу трошкова "општих и заједничких послова", испоручене електричне енергије произведене у ДХЕ, обавеза по основу ино кредита и осталих задужења од стране Матичног предузећа, а потом по основу рачуна за преузету електричну енергију. По истеку мјесеца Друштво извршава сравањење мјесечне фактуре и дозначених средстава по основу ње, те дозначава Матичном предузећу разлику уколико она постоји или се налази у претплати, коју му Матично предузеће може вратити.

Краткорочна потраживања, пласмани и готовина исказана су у нето износу 23.154.322 КМ (брutto вриједности од 34.130.632 КМ и исправке вриједности од 10.976.310 КМ). Односе се на: краткорочна потраживања; краткорочне финансијске пласмане; готовинске еквиваленте и готовину и активна временска разграничења.

Краткорочна потраживања исказана су у нето износу 9.017.219 КМ (брutto вриједности од 19.124.006 КМ и исправке вриједности од 10.106.787 КМ), а највећим дијелом се односе на: потраживања од купаца – повезаних правних лица (28.888 КМ), потраживања од купаца у земљи (7.708.170 КМ) и других краткорочних потраживања (1.275.122 КМ).

Потраживања од купаца у земљи у нето износу 7.708.170 КМ (брutto вриједности од 15.821.345 КМ и исправке вриједности од 8.113.175 КМ) односе се на потраживања по основу испоручене електричне енергије крајњим потрошачима са накнадама (накнада за услуге снабдијевања и накнада за обновљиве изворе електричне енергије). Друштво је извршило анализу старосне структуре потраживања и у напоменама уз финансијске извјештаје објелоданило је да од укупно 8.113.175 КМ исправљених потраживања, 5.956.634 КМ се односе на потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци. Разлика износа од 2.156.541 КМ односи се на потраживања која нису наплаћена у року краћем од 12 мјесеци (од 31-60 дана 436.423 КМ; од 61-181 дан 1.029.403 КМ; од 181-364 дана 509.071 КМ). Из наведеног произилази да је исказана вриједност нето потраживања мања од фактурисаног износа електричне енергије за децембар мјесец 2018. године. Наведено није у складу са чланом 47. Правилника о рачуноводственим политикама, јер се исправка вриједности врши за сва потраживања од купаца која нису наплаћена у периоду преко 12 месеци. Сходно наведеном, прецијењени су расходи по основу исправке вриједности потраживања и исправка вриједности потраживања, а потцијењена су потраживања од купаца и финансијски резултат текућег периода у износу од 2.156.541 КМ (респективно). Такође, потраживања од купаца су прецијењена у износу од 312.905 КМ, што је детаљније објашњено у тачки 6.1.1. извјештаја.

Препоручује се директору да обезбједи да се приликом процјене наплативости потраживања досљедно примјењује Правилник о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске".

Друга краткорочна потраживања највећим дијелом се односе на потраживања за: обрачунату затезну камату (48.576 КМ), више плаћени порез на добит (1.000.450 КМ) и потраживања од купаца електричне енергије која су остварена путем судских поступака (143.139 КМ).

Краткорочни финансијски пласмани исказани су бруто и исправке вриједности од 807.512 КМ и у потпуности се односе на текућа доспијећа репрограмираних потраживања.

Готовински еквиваленти и готовина исказани су у износу од 13.182.631 КМ. Средства код "Бобар банке" а.д. Бијељина – у ликвидацији у износу од 62.011 КМ евидентирана су у пословним књигама у оквиру новчаних средстава чије је коришћење временски ограничено или вриједност умањена, умјесто у оквиру сумњивих и спорних потраживања сходно члану 16. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Трансакције са новчаним средствима се обављају преко редовних и рачуна преко којих се врши аутоматско дневно пражњење. Рачуни су отворени у домаћој валути код следећих банака: "NLB banka" а.д. Бања Лука, "Nova banka" а.д. Бања Лука, "Sberbank" а.д. Бања Лука, "Unicredit banka" а.д. Бања Лука и "Pavlovic International bank" а.д. Бијељина (рачун је угашен 12.06.2019. године).

Препоручује се директору да обезбиједи да се средства код "Бобар банке" а.д. Бијељина – у ликвидацији евидентирају у оквиру сумњивих и спорних потраживања сходно члану 16. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Активна временска разграничења исказана су у износу од 954.372 КМ, а највећим дијелом се односе на унапријед наплаћени приход од потрошача електричне енергије (838.589 КМ).

6.2.2. Пасива

Пословна пасива исказана је у износу од 312.667.061 КМ, а односи се на: капитал, резервисања, одложене пореске обавезе, разграничене приходе и обавезе.

6.2.2.1. Капитал

Капитал је на дан 31.12.2018. године исказан у укупном износу од 271.996.735 КМ, а односи се на: основни капитал, резерве, ревалоризационе резерве и нераспоређени добитак.

Основни капитал је исказан у износу од 31.117.961 КМ, а чини га акцијски капитал у власништву: Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске", Матично предузеће а.д. Требиње 65%; осталих акционара 20%; ПРЕФ-а Републике Српске а.д. Бања Лука 10% и Фонда за реституцију а.д. Бања Лука 5%.

Друштво је у својим пословним књигама на дан 31.12.2018. године исказало исту укупну вриједност акцијског капитала према Рјешењу о регистрацији Окружног привредног суда у Добоју и Централног регистра хартија од вриједности Републике Српске у износу од 31.117.961 КМ.

Резерве су исказане у износу од 24.072.225 КМ, а чине их: законске, статутарне и остале резерве. Законске резерве су исказане у износу од 2.336.310 КМ у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13 и 100/17), односно чланом 36. Закона о јавним предузећима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 75/04 и 78/11).

Статутарне резерве исказане су у износу од 18.735.915 КМ, а највећим дијелом од 18.658.128 КМ се односе на резерве настале преносом са ревалоризационих резерви насталих по основу ревалоризације капитала у ранијем периоду (до 31.12.2000. године). Чланом 231. став (1) Закона о привредним друштвима дефинисано је да резерве акционарског друштва чине законске резерве, резерве капитала, статутарне и друге резерве, а ставом (6) је дефинисано да акционарско друштво може својим оснивачким актом прописати статутарне резерве, њихову висину и намјене за које се могу користити, те да се у статутарне резерве могу уносити само износи који потичу из добити акционарског друштва. Такође, чланом 94. Статута Друштва дефинисано је да се могу формирати статутарне резерве у које се уносе износи који потичу из добити акционарског друштва. Извјештајем о налазима чињеничног стања од стране Deloitte д.о.о. Бања Лука из 2006. године рађена је анализа рачуна капитала Друштва на дан 01.01.2006. године и констатовано је да је извршено смањење дијела ревалоризационих резерви у износу од 18.658.128 КМ у корист осталог капитала. Дописом Матичног предузећа од 01.12.2009. године дат је приједлог књижења осталог капитала са поријеклом који је идентификован у чињеничном стању претходно наведеног извјештаја. Предложено је да се износ од 18.658.128 КМ са осталог капитала прекњижи на друге резерве, а ради стицања основних услова за покретање процедуре повећања акцијског капитала. Сходно претходно наведеном, а имајући у виду да упис акција није извршен, односно да се у статутарне резерве уносе само износи који потичу из добити акционарског друштва, а не и по основу ревалоризације капитала, прецијењене су статутарне резерве, а потцијењене остале резерве у износу од 18.658.128 КМ. Напријед наведено није у складу са чланом 231. став (1) и (6) Закона о привредним друштвима, чланом 94. Статута Друштва и чланом 24. став (6) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Препоручује се директору да обезбиједи да се резерве настале по основу ревалоризације капитала из ранијег периода евидентирају у оквиру осталих резерви, сходно члану 24. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Остале резерве исказане су у износу од 3.000.000 КМ, а односе се на примљена бесповратна средства у 2014. години од Фонда за осигурање од ризика, организованог у Матичном предузећу (веза тачка 3. извјештаја). Због наведеног донесена је одлука о измјенама и допунама статута Друштва од 20.06.2014. године. Наведена средства су додијељена у виду бесповратне помоћи, а ради успостављања редовног снабдијевања енергијом на угроженим подручјима од поплава.

Ревалоризационе резерве исказане су у износу од 135.515.217 КМ, а односе се на позитивне ефекте процјене вриједности некретнина, постројења, опреме и нематеријалних средстава извршених у ранијем периоду (посљедња процјена је била у 2015. години). Промјене по основу умањења ревалоризационих резерви у износу од 5.635.091 КМ нису објелодањене (тачка 6.6. извјештаја).

Нераспоређени добитак исказан је у износу од 81.291.332 КМ. Нераспоређени добитак текуће године евидентиран је у износу од 608.978 КМ и нераспоређени добитак ранијих година у износу од 80.682.354 КМ. По налазу ревизије нераспоређени добитак треба кориговати на више за 1.840.579 КМ (тачка 6.1.3. извјештаја).

Нераспоређени добитак ранијих година највећим дијелом је настао као резултат укидања ревалоризационих резерви по основу амортизације некретнина, постројења, опреме и нематеријалних средстава за 2018. годину и раније године, као и по основу признавања неамортизованих ревалоризационих резерви појединих имовинских дијелова некретнина, постројења, опреме и нематеријалних средстава која су у току 2018. године (946.178 КМ) или ранијих година расходована.

Друштво је у 2018. години, као и претходних година, извршило пренос раније остварених позитивних ефеката ревалоризације за износ обрачунате амортизације сталних средстава (континуирани) у износу од 4.688.913 КМ у корист нераспоређеног добитка ранијих година умјесто нераспоређеног добитка текуће године, што није у складу са чланом 25. став (2), тачка 4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Препоручује се директору да обезбједи да се пренос раније остварених позитивних ефеката ревалоризације за износ обрачунате амортизације сталних средстава врши у корист нераспоређеног добитка текуће године сходно члану 25. став (2), тачка 4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Одлуком Скупштине акционара од 05.12.2019. године о расподјели нето добити остварене у 2018. години, нето добит се распоређује на сљедећи начин: у законске резерве издваја се 5% (у апсолутном износу 30.449 КМ), у статутарне резерве 3% (у апсолутном износу 18.269 КМ) и остатак представља нераспоређени добитак (560.260 КМ).

6.2.2.2. Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи

Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи су на дан 31.12.2018. године исказани у износу од 32.982.365 КМ.

Резервисања за накнаде и бенефиције запослених исказана су у износу од 947.591 КМ и односе се на садашњу вриједност акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде обрачунатих у складу са МРС 19 – Примања запослених. Поменута резервисања утврђена су на основу обрачуна и извјештаја овлашћеног актуара на дан 31.12.2018. године.

Одложене пореске обавезе исказане су у износу од 17.208.635 КМ. Ове обавезе су настале као посљедица различитог обрачуна амортизације у рачуноводствене и пореске сврхе. Приликом обрачуна привремених разлика Друштво користи стопе обрачуна амортизације у рачуноводствене сврхе утврђене на основу процјене вијека трајања појединих средстава (процјене од стране овлашћених процјењивача које се врше сваке четири године) и стопе амортизације у пореске сврхе утврђене у Правилнику о амортизацији сталних средстава у пореске сврхе ("Службени гласник Републике Српске", број 96/17).

Разграничени приходи и примљене донације исказани су у износу од 13.057.373 КМ, а односе се на донирана средства у употреби у нето износу 12.821.868 КМ (брutto вриједности од 25.316.691 КМ и исправке вриједности од 12.494.823 КМ) и средства у припреми (235.504 КМ).

У току 2018. године Друштво је примило донације у опреми у износу од 479.355 КМ, а највећим дијелом се односе на примљену опрему по записницима о извршеном

утврђивању вриједности прикључног вода, мјерног мјеста и мјерно разводних ормара чија је изградња од стране инвеститора уступљена Друштву.

У складу са MPC 20 – Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државне помоћи, умањење разграничених прихода по основу примљених донација врши се у висини обрачунате амортизације средстава у корист прихода периода (тачка 6.1.1. извјештаја).

Остала дугорочна резервисања, исказана у износу од 1.768.766 KM, највећим дијелом (1.766.943 KM) представљају резервисања за неповољне исходе судских спорова (тачке 6.5. и 6.6. извјештаја).

6.2.2.3. Обавезе

Укупне обавезе су на дан 31.12.2018. године исказане у износу од 7.687.961 KM, а односе се на дугорочне обавезе (71.603 KM) и краткорочне обавезе (7.616.358 KM).

Дугорочне обавезе се односе на дугорочне ино кредитне обавезе исказане у износу од 71.603 KM (наведени износи су без текућих доспијећа за 2019. годину – краткорочни дио обавеза). Ино кредитне обавезе Друштва се односе на дугорочне кредите позајмљене од међународних кредитних институција: Свјетске банке – Међународне асоцијације за развој (IDA) по трећем Пројекту за обнову електроенергетског система – WB IDA 3534 (5.857 KM); Кредитног завода за обнову, Франкфурт на Мајни по Пројекту SCADA, систем за дистрибуцију електричне енергије (47.190 KM) и Европске банке за обнову и развој по Пројекту обнове Електродистрибуције БиХ - ЕБРД 35806 (20.379 KM). Друштво нема закључене уговоре о кредитном задужењу за наведене обавезе по ино кредитима. Уговоре је закључивало Матично предузеће у своје име, а за рачун зависних друштава чланова холдинга. Не постоје формално - правни акти којим би били регулисани интерни односи између Матичног предузећа и Друштва у погледу обавеза садржаних у уговорима о ино кредитима. У пословним књигама су евидентирани у алоцираном износу који се односи на Друштво. Неповучена кредитна средства су евидентирана у ванбилансној евиденцији.

Краткорочне обавезе исказане су у укупном износу од 7.616.358 KM, а односе се на: краткорочне финансијске обавезе; обавезе из пословања; обавезе из специфичних послова; обавезе за зараде и накнаде зарада; друге обавезе; обавезе за ПДВ; обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине и пасивна временска разграничења и краткорочна резервисања.

Краткорочне финансијске обавезе исказане су у укупном износу од 19.443 KM и у цјелости се односе на текућа доспијећа дугорочних кредита. Усаглашавање салда међусобних потраживања и обавеза (конфирмација салда) по поменутих ино кредитима извршено је са Матичним предузећем.

Обавезе из пословања исказане су у укупном износу од 1.455.164 KM, а односе се на: обавезе за примљене авансе, депозите и кауције (915.360 KM), добављаче у земљи (528.229 KM), добављаче у иностранству (9.402 KM) и остале обавезе из пословања (2.173 KM).

Обавезе за примљене авансе највећим дијелом представљају обавезе по основу износа које су потрошачи електричне енергије платили Друштву у износима већим од испостављених рачуна за утрошену електричну енергију (844.357 KM).

Друштво није у фази припрема за попис ажурирало унос свих књиговодствених исправа периода (привремене и коначне ситуације, фактуре, пријемнице, конфирмације) и усагласило обавезе са екстерном и интерном документацијом у

циљу утврђивања стварног стања обавеза на дан билансирања. По налазу ревизије као што је наведено под тачкама 6.1.2. и 6.2.1.1. извјештаја, обавезе према добављачима нису у потпуности исказане на обрачунској основи, због чега су на дан билансирања потцијењене у најмањем износу од 258.305 КМ, што није у складу са чланом 66. став (3) Правилника о рачуноводственим политикама и параграфом 27. МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја. Наведене обавезе су евидентирани почетком 2019. године.

Обавезе из специфичних послова исказане су у износу од 488.114 КМ и у цјелости се односе на обавезе према Матичном предузећу по основу Уговора о купопродаји електричне енергије из система обавезног откупа (167.366 КМ) и по основу Уговора о накнади за обновљиве изворе и ефикасну когенерацију (320.748 КМ). Наведени уговори закључени су 21.12.2017. године. Обавезе за преузету електричну енергију и мрежарине су у потпуности исплаћене и Друштво је по наведеном у претплати (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

Обавезе за зараде и накнаде зарада исказане су у укупном износу од 851.139 КМ, а односе се на обавезе за: плате запослених за децембар 2018. године (494.239 КМ), порезе на зараде и накнаде зарада (29.176 КМ), доприносе на зараде и накнаде зарада (257.799 КМ), топли оброк и регрес (41.250 КМ) и обавезе за порезе и доприносе на остала лична примања (28.675 КМ). Ове обавезе су измирене у јануару 2019. године.

Друге обавезе исказане су у износу од 38.477 КМ, а највећим дијелом се односе на обавезе за превоз радника на посао и са посла (21.769 КМ) и накнаду синдикату за децембар 2018. године (10.428 КМ).

Обавезе за ПДВ исказане су у износу од 346.249 КМ, а односе се на обавезе за плаћање ПДВ-а по основу разлике између обрачунатог и аконтационог ПДВ-а. Друштво није евидентирало све обавезе (рачуне добављача) због чега је на дан билансирања исказани улазни ПДВ потцијењен у износу од 17.009 КМ, а обавезе за уплату ПДВ за исти износ прецијењене.

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине исказане су у износу од 48.714 КМ, а односе се највећим дијелом на обавезе по основу накнада за шуме и противпожарну заштиту (42.382 КМ) и доприносе за професионалну рехабилитацију инвалида (1.668 КМ). Ове обавезе су на дан билансирања потцијењене за износ од 4.019 КМ, јер Друштво није благовремено извршило обрачун посебног доприноса за солидарност у висини 5% од цијене купљених службених возила. У току ревизије извршен је обрачун и уплата посебног доприноса за солидарност (тачка 6.1.2. извјештаја).

Препоручује се директору да обезбиједи да се обавезе признају на обрачунској основи сходно члану 66. став (3) Правилника о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске" - пречишћени текст и параграфу 27 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја.

Пасивна временска разграничења и краткорочна резервисања исказана су у износу од 4.369.058 КМ, а односе се на унапријед наплаћену електричну енергију од потрошача (716.743 КМ), разграничене приходе и примљене донације (3.259.555 КМ), разграничене приходе по основу судских пресуда које је Друштво добило у своју корист (143.139 КМ), краткорочна резервисања по основу неискоришћеног годишњег одмора запослених у 2018. години (191.067 КМ) и остала пасивна временска разграничења (58.428 КМ).

Разграничени приходи и примљене донације највећим дијелом се односе на примљена средства донације по основу Споразума о финансирању и пројекту између KfW-а, Босне и Херцеговине и Републике Српске и Друштва у износу од 3.150.904 KM (тачке 6.2.1.1. и 6.2.3. извјештаја). Друштво је у претходном периоду извршена улагања у МХЕ "Цијевна III" из властитих и донираних средстава у потпуности обезвриједило, због послједица насталих елементарним непогодама (поплаве) у 2014. години. У вези са наведеним Друштво није у складу са рачуноводственим начелом узрочности укинуло одложене приходе од донација истовремено са обезвјеђењем средстава у припреми финансираних из донираних средстава. Сходно наведеном, одложени приход од донација је прецијењен, а финансијски резултат ранијег периода потцијењен за износ од 3.150.904 KM, јер исти нису признати и исказани у складу са чланом 73. став (2) Правилника о рачуноводственим политикама и параграфом 17. MPC 20 – Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи, према којим ентитет признаје државна давања у билансу успјеха у истом периоду када и релевантни расход.

Остала пасивна временска разграничења односе се на ПДВ у авансним фактурама.

Препоручује се директору да обезбиједи да се приходи од донација признају сходно члану 73. став (2) Правилника о рачуноводственим политикама Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске" - пречишћени текст и параграфу 17. MPC 20 – Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

У пословним књигама Друштва исказана је ванбилансна актива/пасива у износу од 106.004.410 KM, а односи се на одобрена, а неповучена кредитна и грант средства по:

- Пројекту МХЕ "Цијевна III" на ријеци Босни, и то: кредит у износу од 50.000.000 евра или 97.791.500 KM и грант у износу од 3.778.969 евра или 7.391.020 KM;
- Пројекту "SCADA систем за дистрибуцију електричне енергије", и то: кредит у износу од 319.591 евра или 625.066 KM и грант у износу од 100.635 евра или 196.824 KM. По наведеном пројекту ванбилансна актива/пасива је прецијењена за износ повучених кредитних средстава (47.190 KM) и грант средстава (7.909 KM).

У ванбилансној евиденцији није исказана туђа имовина дата на коришћење Друштву и гаранције преузете кроз поступке јавних набавки што није у складу са чланом 62. и Прилогом 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Поред наведеног, у Билансу стања (извјештај о финансијском положају) на дан 31.12.2018. године није презентована ванбилансна актива/пасива, што није у складу са чланом 6. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Подаци о ванбилансној евиденцији нису објелодањени (тачка 6.6. извјештаја).

Препоручује се директору да обезбиједи да се ванбилансна евиденција исказује сходно члану 62. и Прилогу 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и члану 6. Правилника о садржини и форми

образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.3. Биланс новчаних токова

Стање готовине Друштва на почетку ревидираног обрачунског периода износило је 12.710.528 КМ, док је на крају периода износило 13.182.731 КМ. Биланс новчаних токова није сачињен у складу са чланом 11. став (6) и 19. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и МРС 7 – Извјештај о токовима готовине, због тога што у приливима готовине по основу наплаћених потраживања, као и примљених аванса од купаца није исказан наплаћени ПДВ (улазни), кроз одливе по основу исплата добављачима није исказан плаћени ПДВ (излазни) и није исказан ПДВ плаћен Управи за индиректно опорезивање БиХ у току 2018. године.

Препоручује се директору да обезбиједи да се Биланс новчаних токова сачињава сходно Правилнику о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и МРС 7 – Извјештај о токовима готовине.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањено је да су финансијски извјештаји састављени под претпоставком да ће Друштво наставити своје пословање у складу са начелом сталности пословања. Неки од основних циљева Друштва су: повећање пословне ефикасности; континуирано позитивно пословање; задовољење индикатора ликвидности и задужености; повећање инвестиционе способности те реструктурирање с циљем побољшања пословања и испуњавања захтјева у оквиру енергетске заједнице и стандарда Европске уније.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У напоменама уз финансијске извјештаје објелодањено је да укупан износ потенцијалних штета по основу судских спорова које се воде против Друштва износе 62.889 КМ, без ефеката потенцијалних затезних камата, док је вриједност спорова које Друштво води против других лица за ненаплаћену електричну енергију 617.334 КМ. У напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањени спорови који се воде против Друштва, а који се односе на рјешавање имовинско - правних односа у вези са изградњом МХЕ "Цијевна III" (накнаде за непокретности предложене за експропријацију и трошкови поступка експропријације) што није у складу са параграфом 114. МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја. Друштво је на основу процјене исхода спорова извршило резервисања за потенцијалне губитке у укупном износу од 1.766.943 КМ, а који се највећим дијелом односе на тужбе на име накнаде нематеријалне штете од 09.07.2018. године (45.000 КМ) и материјалне штете од 18.10.2013. године по предмету "Живанић ДС" д.о.о. и Живанић Десимир (1.713.442 КМ) - тачке 6.1.2. и 6.2.2.2. извјештаја. Друштво је за судске спорове по основу рјешавања имовинско - правних односа у вези са изградњом МХЕ "Цијевна III", а према члану 25. тачка г) Закона о експропријацији депоновало новчана средства на намјенском рачуну отвореном код "UniCredit Bank" а.д. Бања Лука.

Препоручује се директору да обезбиједи да се у напоменама уз финансијске извјештаје у потпуности објелодане информације у вези са судским

споровима, сходно параграфу 114. МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје сачињене су Напомене, које пружају неопходне опште податке о Друштву, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама.

У Напоменама нису презентоване информације о:

- судским споровима и статусу намјенских средстава издвојених за експропријацију непокретности (тачка 6.5. извјештаја); ванбилансној евиденцији (тачка 6.2.3. извјештаја), сходно параграфу 114. МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја;
- промјенама на ревалоризационим резервама које су настале у периоду извјештавања, сходно параграфу 77. тачке (е) и (ф) МРС 16 – Некретнине постројења и опрема (тачка 6.2.2.1. извјештаја).

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације сходно захтјевима МРС.

Ревизијски тим

Невенка Лубурић, с.р.

Браниславка Јовандић, с.р.

Константин Павловић, с.р.